

Asia: VN/3299/2024

Luonnos esitykseksi Kansallisarkistolle julkisen terveydenhuollon potilastietojen seulonnasta

Lausunnonantajan lausunto

Näkemyksenne syntymäpäiväotannasta luopumiseen, eli että tiettyinä päivinä syntyneiden potilastietojen sijasta arkistoitaisiin kaikkien julkisen terveydenhuollon potilaiden potilastietoja?

Kela pitää syntymäpäiväotannasta luopumista perusteltuna.

Pidättekö tarpeellisena kaikkien esityksen mukaisten potilastietojen arkistointia

Kyllä. Perustelut:

Jos vastasit ei, mitä tietoja ei olisi tarpeen arkistoida ja miksi?

-

Esityksen mukaan eräät potilastiedot olisivat määräajan säilytettäviä, eli ne hävitettäisiin säilytysajan päättymisen jälkeen. Sisältyykö näihin tietoihin sellaisia tietoja, jotka näkemyksenne mukaan olisi perusteltua arkistoida?

Kyllä. Perustelut:

Jos vastasit kyllä, niin mitkä tiedot olisi arkistoitava?

Seulontaesityksessä määrättäisiin lääkemääräykset pysyvästi säilytettäväksi, mutta lääkemääräysten toimitusmerkinnät vain määräajaisesti. Tästä seuraa mahdollisesti teknisen toteutuksen kannalta ongelmia. Lisäksi tutkimuksellisesti saattaisi olla esimerkiksi kiinnostaa määrättyjen lääkkeiden toimitukset, ilman toimitusmerkintöjä ei voida tutkia.

Esityksen mukaan seulonta koskisi myös aiemmin laadittuja digitaalisia aineistoja (esimerkiksi Kanta-palvelun vanhojen tietojen arkisto tai organisaatioiden vanhoissa tietojärjestelmissä olevat aineistot ja mikrokuvatut aineistot) – näkemyksenne tähän, esim. arkistoinnin toteutettavuus?

Kanta-palveluihin vanhoina tietoina tallennetun aineiston kuvailutiedot eivät mahdollista seulonnan toteuttamista esitetyllä tavalla eikä asiakirjoja ole näin mahdollista myöskään tunnistaa. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että vanhoina tietoina arkistoidut tiedot tulisi arkistoida joko kokonaisuudessaan tai vaihtoehtoisesti tuhota kokonaan.

Esityksen mukaan seulonta koskisi seulontapäätöksen jälkeen arkistointivaiheeseen tulevia (eli joiden säilytysaika päättyy seulontapäätöksen antamisen jälkeen) analogisia aineistoja – näkemyksenne tähän (esim. toteutettavuus, kustannukset, arvio aineiston määrästä, digitointisuunnitelmat)?

-

Muita kommentteja seulontaesityksen luonnokseen?

Esityksen perusteella on epäselvää, mikäli todistusta ei ole välitetty terveydenhuollon ulkopuolelle, säilytetäänkö se pysyvästi. Esim. M-todistukset (käyttö terveydenhuollossa) hoitajan todistus tai lääkärintodistukset T ja TOD (ei välitetä). Nykyisin esimerkiksi Kelalle tehtyjä B-lausuntoja hyödynnetään myös terveydenhuollossa yhteenvetotietona potilaan tilanteesta.

Seulontaesityksessä käytetty ilmaisu ”toistaiseksi säilytettävä” on epäselvä. Tämän sijaan tulisi todeta, että näitä aineistoja ei saa hävittää ennen kuin niitä koskeva seulontapäätös on annettu.

Seulontaesityksen mukaan arkistointi voidaan toteuttaa joko arkistoimalla alkuperäiset asiakirjat sellaisinaan tai arkistoimalla asiakirjoihin sisältyvät tiedot tarvittavine kuvailutietoineen tietoaltaan avulla. Kelan kanta tähän on ollut, että tehtäisiin sekä että. Varsinainen arkisto olisi ensiöpuolella ja tietoallas mahdollistaa tiedon hyödynnettävyyden tutkimuksessa.

Yksityisten palvelunantajien potilasasiakirjojen osalta Kela katsoo, että säilytysaikojen ja seulontaan liittyvien menettelyjen tulisi olla yhdenmukaisia yksityisellä ja julkisella puolella, mikäli sovellettava lainsäädäntö tämän mahdollistaisi. Mikäli julkisella ja yksityisellä puolella sovellettaisiin erilaisia säilytyksen tai tuhoamisen menettelyjä, nostaisi tämä mahdollisesti arkistoinnin prosessikustannuksia. Lisäksi työterveyshuollon tietojen jäämisellä arkistoinnin ulkopuolelle voi olla erityistä merkitystä, kuten muillakin yksityisen palvelunantajan tiedoilla. Tähän liittyen esityksissä olisi perusteltua täsmentää, että yksityisten terveydenhuollon ja sosiaalihuollon palvelunantajien asiakastiedot säilytetään toistaiseksi, kunnes näistä on tehty oma seulontaesitys tai asia muutoin ratkaistaan.

Kela katsoo, että olisi perusteltua määritellä analogisen aineiston otannat yhdenmukaisiksi sosiaali- ja terveydenhuollossa.

Meriruoho Tuomas
Kansaneläkelaitos